

Jaarverslag 2000

fonds Pascal Decroos

VOOR BIJZONDERE JOURNALISTIEK ^{vzw}

KOLONEL BOURGSTRAT 90 B-1030 BRUSSEL

TEL 02.705.59.19 FAX 02.705.59.29

E-MAIL INFO@FONDSPASCALDECROOS.COM

WEBSITE WWW.FONDSPASCALDECROOS.COM

Inhoudstafel Jaarverslag 2000

Woord vooraf	1
Toegekende werkbeurzen	2
Doelstelling	2
Procedure	2
Aantallen	2
Boeken / Artikels dag- en weekblad / TV / Radio / Fotoreportage / Multimedia	2
Onderzoeksjournalistiek / vooronderzoek / starterssubsidie / bijzondere journalistiek	3
Statuut van de aanvrager	3
Overzicht van de afgewerkte werkbeurzen	3
Niet gehonoreerde aanvragen	9
Leidraad subsidieaanvraag	10
Communicatie	11
Ledenwerving	11
E-brief	11
Nieuwsbrief	11
Advertentie	11
Website http://www.fondspascaldecroos.com	12
Lezingen scholen	12
Evenement: nacht van de fabel	12
Evenement: persconferentie 1999	12
Evenement: persconferentie 2000	13
Bestuursorganen en organigram	14
Administratie	14
Jury	14
Algemene Vergadering	15
Raad van Beheer	15
Dagelijks Bestuur	15
Adviesraad	15
Financieel verslag	16
Bijlagen	17

Woord vooraf

Woord vooraf

In het voorjaar van 1998 kwam een aantal vrienden, collega's en familieleden van Pascal Decroos bijeen om te praten over de oprichting van een Fonds dat het uitvoeren van bijzondere journalistieke projecten in Vlaanderen zou stimuleren.

Ze constateerden dat een bepaalde vorm van journalistiek, waarvoor intensief journalistiek onderzoek nodig is en/of waarvoor hoge voorbereidingskosten moeten worden gemaakt, in Vlaanderen nauwelijks wordt beoefend. Er is nochtans voldoende journalistiek talent voorhanden en er is zeker ook grote belangstelling voor dit soort journalistiek. Grootste struikelblok blijkt het feit te zijn dat de Vlaamse markt zo klein is. De financiële risico's zorgen ervoor dat journalisten, uitgevers en producenten zich terughoudend opstellen.

Ze beslisten het Fonds Pascal Decroos voor Bijzondere Journalistiek op te richten. In overleg en samenwerking met journalisten, redactieverantwortelijken, uitgevers en producenten zou dit Fonds iets trachten te doen aan deze situatie. De Vlaamse Gemeenschap werd aangezocht om het Fonds de nodige financiële steun te verlenen. Op 11 oktober 1999 ging het Fonds Pascal Decroos officieel van start dankzij een subsidie van 7,5 miljoen BEF.

Het bestuur van het Fonds kijkt met grote tevredenheid terug op het afgelopen eerste werkingsjaar. Het aantal aanvragen en het aantal toegekende werkbeurzen lag een stuk hoger dan verwacht. De negen met de steun van een Werkbeurs gerealiseerde bijzondere journalistieke projecten die de voorbije maanden reeds gepubliceerd of uitgezonden werden, tonen aan dat het Fonds zijn brugfunctie waarmaakt en voor toegevoegde waarde zorgt in de Vlaamse media. Daarom wil het Fonds zijn werkzaamheden die zich het voorbije jaar hebben ontwikkeld voortzetten: het financieel ondersteunen van bijzondere projecten over belangwekkende en uiteenlopende onderwerpen die resulteren in interessante reportages, documentaires en boeken. Het eerste jaar steunde het Fonds vierendertig bijzondere journalistieke projecten. Wij zijn daar trots op en vertrouwen erop de komende jaren door te kunnen gaan met het geven van deze noodzakelijke ondersteuning.

*Paul Decroos, voorzitter
December 2000*

Doelstelling

De doelstelling van het Fonds Pascal Decroos voor Bijzondere Journalistiek is journalisten in staat te stellen journalistieke projecten van bijzondere aard en kwaliteit uit te voeren.

De steun wordt verleend in de vorm van een subsidie aan individuele journalisten. Ze moeten kunnen aantonen dat hun project ongebruikelijke hoge kosten met zich meebrengt of zo tijdrovend van aard is dat de normale honorering van redactie of uitgeverij niet voldoende is om het project te realiseren.

De projecten moeten uitstijgen boven de reguliere verslaggeving, de dagelijkse journalistiek of het correspondentschap. Het onderwerp of thema moet bijzonder zijn, of anderszins de benadering of invalshoek.

Procedure

Het opzet en de aanpak van de ingediende projecten moeten overtuigen: de plannen dienen goed doordacht en uitgewerkt te zijn, de wijze van informatievergaring (archief, interviews, reizen) met een goede onderlinge samenhang vertonen en er moet een reële kans op uitvoerbaarheid zijn. De aanvrager moet desgewenst – afhankelijk van het soort project – kunnen aantonen dat hij of zij over de nodige kennis, geschiktheid of ervaring beschikt om het plan te kunnen uitvoeren.

Voorafgaand aan het subsidieverzoek ontvangt de aanvrager een leidraad waarin voorwaarden vermeld staan waaraan een verzoek moet voldoen. De aanvrager kan desgewenst van tevoren zijn of haar verzoek mondeling bespreken met de algemeen secretaris van het Fonds.

De Jury komt om de drie maanden bijeen om de binnengekomen subsidieaanvragen te beoordelen. In geval van afwijzing ontvangt de subsidieaanvrager een korte motivering van de beslissing van de Jury.

Totaalbudget werkbeurzen: vijf miljoen BEF. De helft van het budget wordt prioritair voorzien voor onderzoeksprojecten.

Aantallen

Sinds het ontstaan ontving het Fonds 50 aanvragen (incl. opstartjaar 1999). Daarvan werd geen enkele op niet-inhoudelijke gronden afgewezen. De Jury heeft in totaal vijf keer vergaderd. Van de 50 subsidieverzoeken (incl. 1999) werden er 34 goedgekeurd, 16 aanvragen werden na beoordeling afgewezen.

De Jury kende een totaal subsidiebedrag toe van 4.682.000 BEF (116.064 EURO). Van de 34 gesteunde projecten werden er reeds 9 afgewerkt, 25 zijn op 11 december 2000 nog in productie. (Zie: Overzicht Werkbeurzen)

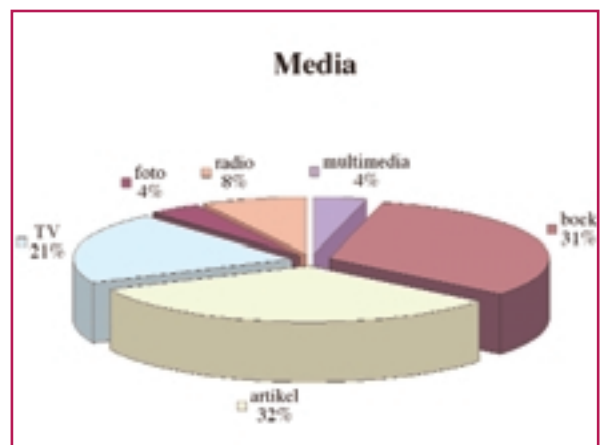
Boeken / Artikels dag- en weekblad / TV / Radio / Fotoreportage / Multimedia

Heel wat van de aanvragen worden opgestart met de bedoeling om gepubliceerd te worden in meer dan één medium. Veelal (vijf maal) krijgt een boek een voorpublicatie in één of ander tijdschrift.

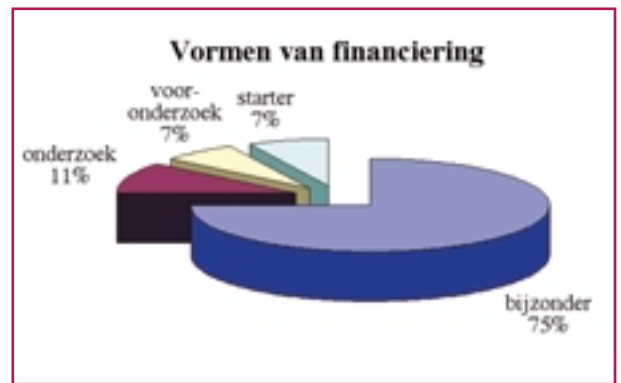
Ook TV-reportages worden ondersteund door een artikel in krant of tijdschrift (vier maal).

Achtien van de werkbeurzen gingen naar artikels in kranten en tijdschriften, zeventien naar boeken.

In vijf van de gevallen was het een combinatie van de twee. Negen werkbeurzen waren bestemd voor vooronderzoek van een televisiereportage, twee fotoreportages, drie radioreportages en één multimediasproject.

Het Fonds onderscheidt vier vormen van financiering die in aanmerking komen voor een Werkbeurs naargelang de aard en de fase van het voorgestelde project: [I] vooronderzoek dat zal leiden tot een journalistiek product; [II] starterssubsidie voor beginnende journalisten; [III] bijzonder journalistiek project; [IV] project voor onderzoeksjournalistiek. De aanvrager moet aangeven aan welke vorm zijn/haar voorstel beantwoordt. Indien het gaat om projecten bestemd voor de audiovisuele media, financiert de werkbeurs enkel de journalistieke research.

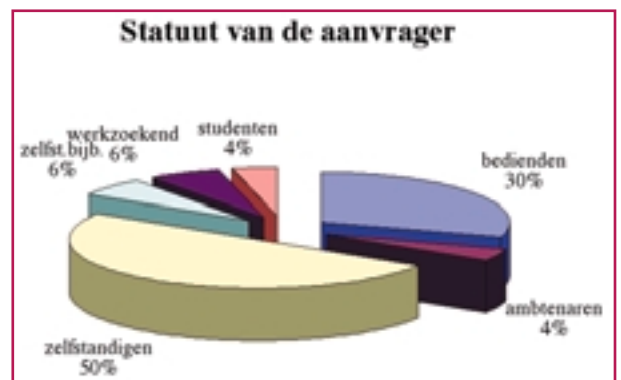
Van de in totaal 50 aanvragen voor een werkbeurs horen er 42 thuis in de categorie bijzondere journalistiek, 6 in de categorie onderzoeksjournalistiek, 4 vooronderzoeken en 4 starterssubsidies.

Statuut van de aanvrager

25 zelfstandig in hoofdberoep, 15 aanvragers zijn bedienden, 3 werkzoekenden, 3 zelfstandigen in bijberoep, 2 ambtenaren en 2 studenten.

Seniors; 37 aanvragen, 25 ontvingen een beurs.

Juniors: 13 aanvragen, 9 ontvingen een beurs.

Overzicht van de afgewerkte werkbeurzen

Els De Temmerman – ‘De meisjes van Aboke’ boek

PROJECT Afrika-specialiste Els De Temmerman is de eerste die van het Fonds een steuntje kreeg. In haar boek ‘De meisjes van Aboke’ beschrijft zij de lotgevallen van twee meisjes die door de rebellen als kindsoldaten worden ingezet in hun strijd met het regeringsleger van Noord-Uganda. De meisjes moeten, net als duizenden lotgenoten, andere kinderen doodslaan en de bevolking folteren. De Temmerman volgt de tocht van de meisjes die uit het rebellenleger van Joseph Kony wisten te ontsnappen. Het resultaat is een scherpe aanklacht tegen het misbruiken van kinderen in gewapende conflicten. De opbrengst van het boek gaat integraal naar een Unicef-programma voor kindsoldaten in Noord-Uganda.

JURY Volgens de jury van het Fonds Pascal Decroos was het project zo’n waardevol, universeel en schrijnend-menselijk verhaal dat het gewoon moest worden gesteund.

WERKBEURS De Temmerman kreeg 90.000 BEF waarmee ze haar reis- en verblijfkosten kon betalen. Voor haar onderzoekswerk reisde ze vier keer naar Noord-Uganda. Toegekend op 30 november 1999.

TOELICHTING ELS DE TEMMERMAN: De Temmerman zegt het Fonds dankbaar te zijn voor de steun en hoopt dat het boek de druk zal verhogen op de betrokken politieke autoriteiten om de vrijlating van de meisjes van Aboke en van duizenden andere ontvoerde kinderen te bevorderen.

Martin Coenen – ‘De Antwerpse Connectie’ Panorama, Canvas

PROJECTOMSCHRIJVING De reportage ‘De Antwerpse Connectie’ is een doorgedreven onderzoek naar één van de meest invloedrijke netwerken in de Europese drugshandel: ‘De Antwerpse Connectie’, zo genoemd omdat de koeriers vooral gerecrueteerd werden in Antwerpen. Het uitgangspunt van de reportage is het verhaal van Steve Drayton en Kitty Hens, het jonge Antwerpse koppel dat eind ’97 in de Pakistaanse hoofdstad Islamabad werd opgepakt met 4 kilo pure heroïne op zak. Volgens de ouders van de jonge drugkoeriers zijn hun kinderen het slachtoffer van een georganiseerde bende.

WERKBEURS Met de steun van het Fonds Pascal Decroos voor Bijzondere Journalistiek ging journalist Martin Coenen op zoek naar het netwerk achter ‘De Antwerpse Connectie’. Coenen gebruikte de Werkbeurs van het Fonds (275.000 BEF) integraal voor de uitgebreide journalistieke research in het kader van deze onderzoeksreportage. Toegekend op 30 november 1999.

UITZENDING ‘De Antwerpse Connectie’ (50 min.) werd op zondag 4 juni 2000 uitgezonden in ‘Panorama’ (Canvas, 20u30).

HET OORDEEL VAN DE JURY De Jury van het Fonds Pascal Decroos oordeelde unaniem dat ‘De Antwerpse Connectie’ een bijzonder journalistiek project is dat de steun van het Fonds ten volle verdient.

TOELICHTING MARTIN COENEN Martin Coenen: *“Ik ben heel blij met het Fonds Pascal Decroos. De research voor ‘De Antwerpse Connectie’ zou nooit mogelijk zijn geweest zonder de steun van het Fonds Pascal Decroos. Mijn afspraak met het Fonds is duidelijk: als ‘De Antwerpse Connectie’ internationaal verkoopt, gaat dat geld terug naar het Fonds. En dan kan het Fonds dat geld opnieuw in een ander project investeren.”*

‘DE ANTWERPSE CONNECTIE’: 230.000 KIJKERS

De met de steun van het Fonds Pascal Decroos gerealiseerde documentaire ‘De Antwerpse Connectie’ van Martin Coenen die op zondag 4 juni uitgezonden werd in Panorama/Canvas haalde een bereik van 230.000 kijkers. Dit is het hoogste bereik van het hele voorbije Panorama-seizoen.

In Nederland werd de documentaire in het najaar uitgezonden in 2 Vandaag en dit in 2 afleveringen van telkens 20 minuten. Ook de RTBF is geïnteresseerd en er wordt een adaptatie gemaakt voor de internationale televisiemarkt.

Gebaseerd op de interviews en getuigenissen publiceerde Coenen 2 afleveringen over de Antwerpse Connectie in het weekblad Humo. Het Fonds Pascal Decroos ontving 25 % van de royalties die deze publicatie opleverde.

MARTIN COENEN: *“Ik wens het Fonds Pascal Decroos oprecht te danken voor de subsidiëring van de journalistieke research zonder dewelke ‘De Antwerpse Connectie’ nooit gerealiseerd had kunnen worden.”*

David Van Reybrouck – ‘Maeterlinck, termieten en plagiaat’ De Morgen

PROJECTOMSCHRIJVING Dit bijzonder journalistiek project gaat na of en in welke mate Maurice Maeterlinck, de enige Belgische Nobelprijswinnaar letterkunde totnogtoe, zich aan plagiaat bezondigd heeft tijdens het schrijven van zijn ‘La Vie des Termites’ (1926).

Freelance-journalist David Van Reybrouck deed gedurende meer dan drie maanden intensief archiefonderzoek in België en Zuid-Afrika om de affaire uit te lichten en te duiden.

WERKBEURS Werkbeurs Fonds Pascal Decroos: 142.000 BEF, toegekend op 26 januari 2000.

PUBLICATIE Zaterdag 9 september 2000 in De Morgen.

TOELICHTING DAVID VAN REYBROUCK *“Maeterlinck pleegde misschien plagiaat, zo las ik ooit terwijl ik aan mijn doctoraat werkte, maar niemand kon me zeggen hoe of waarom. Hoe kon dat nu? België’s enige Nobelprijswinnaar, de esoterische bon-vivant uit Oostakker die wereldwijd aanbeden werd, zou de deontologie aan zijn laars gelapt hebben?*

Al een paar jaar liep ik daarom rond met een verlangen om dat uit te spitten. Om te zien of het waar was, of hij zijn boek over termieten inderdaad deels gebaseerd had op het werk van een Zuid-Afrikaans amateurbioloog en dichter. Het onderzoek leek me evenwel te groot voor De Morgen waar ik als freelance journalist voor werkte (ik moest er immers voor naar Zuid-Afrika), en te klein voor een academisch onderzoeksproject. Bovendien vond ik het te mooi om het tot de ivoren toren van de wetenschap te beperken. De goesting was er, de middelen niet. Het kersverse Fonds Pascal Decroos heeft me uiteindelijk de steun gegeven om ermee aan de slag te gaan. Een maand archiefonderzoek in België, een maand in Zuid-Afrika. Mét resultaat. Maeterlinck heeft inderdaad geplagieerd. Hij was te verstandig om een tekst letterlijk over te schrijven, maar het sluitstuk van zijn betoog was onmiskenbaar ontleend aan die onbekende Zuid-Afrikaan. Het werden drie pagina’s in de Bijsluiter en een artikel in de dagkrant. Een bijdrage werd gevraagd voor de Annales de la Fondation Maurice Maeterlinck (kwestie van de ivoren toren ook te geven waar het recht op heeft) en een grote uitgeverij heeft belangstelling getoond om de zoektocht naar die plagiaataffaire in boekvorm uit te geven. Dat is veel aandacht als je weet dat Maeterlinck zo goed als vergeten is en dat het ook alweer 75 jaar geleden gebeurde.

Of zo’n Fonds noodzakelijk is? Mijne dames en heren, onderzoeksjournalistiek is een soort archeologie van de actualiteit. Niet de blitse verslaggeving of het rappe interview, maar het moeizame gepeuter dat vaak niets oplevert. Maar als het iets oplevert, als er tussen het gruis en het puin iets opduikt wat de moeite lijkt, is het keer op keer prijs. Een soort graf van Toetanchamon uit het heden krijg je dan. Daarom is het de investering dubbel en dik waard. Niet te verwonderen dat de Vlaamse media zonder meer verrijkt zijn met de oprichting van een fonds voor bijzondere journalistiek. Dat zie je al na een jaar. Dat het Fonds Pascal Decroos daarenboven snel en correct te werk gaat, getuigt van professionalisme.“

Gretel Van den Broek – ‘Singles’ boek + voorpublicatie De Morgen

PROJECTOMSCHRIJVING: Het project ‘Singles’ onderzoekt de specifieke situatie van de steeds groter wordende groep singels in Vlaanderen. Free-lance journaliste Gretel Van den Broek infiltreerde gedurende drie maanden in de wereld van contactadvertenties en activiteiten voor alleenstaanden. Centrale vraag: in hoeverre zijn deze initiatieven betrouwbaar? Hoeveel singles werden reeds financieel opgelicht, emotioneel gekwetst of seksueel misbruikt omdat ze de belofte van ‘nooit meer eenzaam’ al te licht geloofden?

WERKBEURS Werkbeurs Fonds Pascal Decroos: 50.000 BEF, toegekend op 26 januari 2000.

PUBLICATIE Een voorpublicatie uit het boek ‘Singles’ (verschijnt voorjaar 2001) is voorzien in de loop van het najaar 2000 in De Morgen.

TOELICHTING GRETEL VAN DEN BROEK *“De Werkbeurs van het Fonds Pascal Decroos heeft dit onderzoek mee mogelijk gemaakt. Interessante ideeën blijven vaak liggen omwille van de ‘brood op de plank’-noodzaak en de werkdruk. Het verbaast me telkens weer hoeveel kranten en tijdschriften verdienen aan de singlegroep. Zelfs de kwaliteitskranten hebben een zeer uitgebreide contactrubriek die hen ongetwijfeld veel geld opbrengt. Maar hebben de redacties deze rubrieken ooit op hun betrouwbaarheid getest? Die lacune wilde ik opvullen.”*

Chris De Stoop – ‘De Bres’ boek

PROJECTOMSCHRIJVING

In zijn nieuw boek ‘De Bres’ beschrijft Knack-journalist Chris De Stoop de teloorgang van de Wase polders op de Antwerpse linkeroever. Dit proces van agrarische naar industriële ontwikkeling gebeurde nergens in Europa met zo’n schokken en aanslagen als hier. Met de steun van het Fonds Pascal Decroos vestigde De Stoop, zelf een boerenzoon uit de polder, zich ruim een jaar tussen de polderboeren. Van daaruit beschrijft hij de ondergang van de polder, de ondergang van de landbouw en de ondergang van zijn vader. Aan de hand van het verhaal van ‘zijn’ Wase polders, brengt De Stoop een brede, structurele problematiek in kaart.

WERKBEURS Werkbeurs Fonds Pascal Decroos: 500.000 BEF, toegekend op 26 januari 2000.

PUBLICATIE Persvoorstelling op dinsdag 5 september 2000. ‘De Bres’ is uitgegeven bij De Bezige Bij.

TOELICHTING CHRIS DE STOOP *“Het was mij een waar genoegen om, mede dankzij een bijdrage van het Fonds Pascal Decroos, en dus onrechtstreeks van de Vlaamse overheid, een fresco te kunnen schilderen van wat diezelfde Vlaamse overheid in de polders langs de Schelde heeft aangericht. De steun van het Fonds was voor mij één van de middelen die mij toelieten om mijn intrek in een huis in Doel te nemen en om mij ruim lang over de metamorfose van het Vlaamse platteland te buigen. Ik hoop dat het Fonds er de komende jaren verder in zal slagen een vertrouwensband op te bouwen met die mensen die zich nog gedreven voelen om grote, bijzondere projecten aan te vatten.”*

Marleen Teugels – ‘De abcessen van het leger’ reportage Knack

PROJECTOMSCHRIJVING De onthullende Knack-reportage van freelance journaliste Marleen Teugels belicht mobbing, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag in het Belgisch leger. Ondanks pogingen van de generale staf van de krijgsmacht om een geheim rapport hierover binnenskamers te houden, slaagde Marleen Teugels er na drie maanden intensief speurwerk in hier de hand op te leggen.

WERKBEURS Werkbeurs Fonds Pascal Decroos: 30.000 BEF, toegekend op 3 mei 2000.

PUBLICATIE Knack van 11 oktober 2000.

TOELICHTING MARLEEN TEUGELS *“Waarom wordt er in ons land zo weinig aan onderzoeks-journalistiek gedaan? Dat is vooral een verhaal van centen, denk ik. Van uitgevers die in de eerste plaats cijfers willen draaien op een kleine, versnipperde markt. Vaste redacteurs staan onder zware tijdsdruk. Moeten supersnel hapklaar nieuws inblikken. En freelancers worden voor hun werk zo pover gehonoreerd dat ze eveneens een continu gevecht leveren met de tijd. Voor diepgaand journalistiek werk hebben uitgevers geen tijd en geen geld veil. Geen wonder dat journalisten er niet altijd in slagen de hand te leggen op duistere dossiers. Geen wonder dat nogal wat vieze zaakjes nooit worden uitgespit. Zolang dit centenverhaal blijft voortduren, is het Fonds Pascal Decroos meer dan welgekomen voor journalisten die toch het moeilijke pad van de onderzoeksjournalistiek willen bewandelen. Tijdens het onderzoek naar het Balkansyndroom, spraken militairen over pesterijen, ongewenst seksueel gedrag en psychologische terreur in het leger. Alleen, een nieuw onderzoek hiernaar kon weken, maanden duren. Zonder de steun van het Fonds zou dat voor mij niet haalbaar geweest zijn. Zonder de werkbeurs had ik het geheime rapport over de situatie van de vrouwen in het leger misschien nooit in handen gekregen. Met de beurs op zak, moest de speurtocht iets opleveren.”*

Veerle Beel – ‘Leven met autisme’ boek 3 mei 2000

PROJECTOMSCHRIJVING De Standaard-journaliste Veerle Beel bundelt in het boek ‘Dag vreemde man’ verhalen en getuigenissen over leven met een partner met een autismespectrumstoornis. Een baanbrekend onderzoek, want in de hulpverlening is het onderwerp taboe. Partners van autisten worden ervan verdacht zélf schuld te hebben aan de moeilijk leefbare situatie.

WERKBEURS Werkbeurs Fonds Pascal Decroos: 100.000 BEF, toegekend op 3 mei 2000.

Publicatie Het boek ‘Dag vreemde man’ (uitgegeven bij EPO) werd voorgesteld op zaterdag 30 september 2000.

TOELICHTING VEERLE BEEL *“Het Fonds Pascal Decroos gaf mij het nodige, laatste duwtje om mijn boek over partners met autisme rond te krijgen. Collega’s hadden me gewaarschuwd: schrijf boeken over dingen die je al kent, maar begin nooit aan een interviewboek. Zo’n boek kost namelijk veel meer tijd, je kunt het niet achter je bureautafel bedenken. Ik deed het toch, omdat ik vroeger voor de krant al geregeld over autisme had geschreven. Maar nog nooit over normaal begaafde volwassenen met autisme. Ik was nieuwsgierig naar al die verhalen. En dus begon ik eraan, in mijn vrije tijd. Het Fonds heeft mij de kans gegeven om bij de krant extra vrije dagen in te kopen, die ik broodnodig had om al die gesprekken ook te verwerken en in definitieve boekvorm te gieten. Ik heb het geld dus besteed aan het inkopen van tijd. Het Fonds gaf mij ook de morele ondersteuning om die ‘gunst’ bij mijn werkgever los te weken: op een krant is het immers altijd druk en komt zo’n vraag om ‘vakantie’ altijd een beetje ongelegen. Toch kon het in dit geval gemakkelijk, waarvoor dank aan de VUM én aan het Fonds. Wat mij voorts opvalt is dat het Fonds tot nog toe veel boeken heeft ‘gesubsidieerd’. Ligt dat aan de journalisten, die geen aanvragen durven indienen voor ‘slechts’ een artikel of een reeks? Of komt het doordat de journalistiek in Vlaanderen niet echt openstaat voor werk van langere adem (want er is altijd werk te veel en volk te weinig)? Als het dat laatste is, wat ik een beetje vrees, heeft het Fonds Pascal Decroos nog veel werk aan de winkel.”*

Frank De Moor – ‘Afrika: het zwarte continent’ reeks in Knack

PROJECTOMSCHRIJVING In de reportagereeks ‘Afrika: het zwarte continent’ selecteert Knack-hoofdredacteur Frank De Moor thema’s waarover traditionele Afrikaanse volkeren een zo opmerkelijke visie ontwikkelen dat ze ons Westerlingen tot nadenken moeten stemmen. De Moor betreft bij elk thema een gespecialiseerd antropoloog om zoveel mogelijk de gebruikelijke (voor)oordelen en stereotiepen te vermijden.

WERKBEURS Werkbeurs Fonds Pascal Decroos 100.000 BEF, toegekend op 3 mei 2000.

PUBLICATIE De vijfdelige reportagereeks werd vanaf 20 september wekelijks gepubliceerd in Knack.

TOELICHTING FRANK DE MOOR *“Na een eerste reportage over de traditionele Igbo-genezers in Zuidoost-Nigeria werd het duidelijk dat de reeks in meerdere opzichten vernieuwend wordt en hoe fout het is Afrika als ‘een verloren continent’ te beschouwen. De reeks benadert Afrika niet vanuit europees-amerikaanse geopolitieke premissen en geeft het woord aan de betrokken culturen. Tegelijk wordt de antropologie bij een groter publiek geïntroduceerd en krijgt het reisverhaal meer diepgang. Het Fonds Pascal Decroos voor Bijzondere Journalistiek doet met dit project zijn naam en die van haar bezieler ongetwijfeld eer aan.”*

Dieter Telemans – ‘Wereldmuziek’ Fotoreportage in De Morgen

PROJECTOMSCHRIJVING Wereldmuziek is goed voor steeds meer concerten en festivals. Tal van jongeren leren djembe spelen, anderen willen dreadlocks. Maar de landen waar die muzikanten uit afkomstig zijn, komen vaak alleen in het nieuws wegens oorlog, rampen of economische crisis. Het verhaal achter de muziek, de maatschappelijke relevantie ervan als catalysator van ontwikkelingsboodschappen of waarschuwing tegen aids, blijft grotendeels onverteld. Daarom heeft Dieter Telemans besloten om een serie rond wereldmuziek in de verschillende continenten te maken. Het eerste deel (Senegal) verscheen op 26 november 2000 in de Bijlsluiters van de Morgen. Het tweede deel (Z.-Afrika) verschijnt in januari 2001, het derde deel (Brazilië) verschijnt na carnaval in maart 2001 en Marokko verschijnt wellicht in augustus 2001, naar aanleiding van het begin van de feestperiode aldaar.

WERKBEURS Werkbeurs Fonds Pascal Decroos 165.000 BEF, toegekend op 13 september 2000.

PUBLICATIE Aflevering 1: Senegal, De Morgen, 26 november 2000.

Aflevering 2: Z.-Afrika, De Morgen, januari 2001

Aflevering 3: Brazilië, De Morgen, maart 2001

Aflevering 4: Marokko, De Morgen, augustus 2001

Niet gehonoreerde werkbeurzen

Niet gehonoreerde werkbeurzen

Van de 50 aanvragen werden er zestien om inhoudelijke gronden geweigerd. Meestal waren de projecten van die aard dat de normale honorering van de redactie voldoende was of dat het project de reguliere verslaggeving niet oversteeg.

Leidraad subsidieaanvraag

Leidraad subsidieaanvraag

(samenvatting van het reglement Werkbeurzen)

- Zowel beginnende (starters) als ervaren journalisten (seniors) kunnen een project indienen dat in de reguliere journalistiek niet gerealiseerd kan worden, dat grote nieuwswaarde en diepgang heeft en terzelfdertijd origineel, innovatief en tijdrovend is.
- De aanvrager moet journalist (schrijvende of audiovisuele pers) zijn of kunnen aantonen dat hij/zij een carrière in de journalistiek ambieert. Referenties in de vorm van personen en/of verwijzingen naar eerder werk zijn daarbij onmisbaar.
- Alleen natuurlijke personen komen in aanmerking voor een Werkbeurs.
- Onderzoeks- of bijzondere journalistieke projecten hebben een voor Vlaanderen relevante thematiek.
- Het Fonds Pascal Decroos kent vier soorten werkbeurzen toe:
 - BIJZONDERE JOURNALISTIEK
 - ONDERZOEKSJOURNALISTIEK Een werkbeurs onderzoeksjournalistiek stelt de aanvrager in staat zich gedurende langere tijd met een onderwerp bezig te houden.
 - VOORONDERZOEK Indien niet duidelijk is of onderzoek tot een bepaald verwacht resultaat zal leiden, is het mogelijk een Werkbeurs aan te vragen voor vooronderzoek.
 - STARTERSSUBSIDIE Beginnende journalisten kunnen in sommige gevallen in aanmerking komen voor een starterssubsidie.
- De aanvrager moet de haalbaarheid van het project kunnen aantonen. Voor seniors is de principiële toezegging van een medium om het journalistieke product te plaatsen een voorwaarde, voor starters is dit een extra pluspunt.
- Alle journalistieke eindproducten komen in aanmerking: kranten- en magazinereportages, radio- en tv-documentaires en -series, fotoreportages en -boeken en journalistieke non fictie boeken.
- Over de toekenning van de Werkbeurzen wordt beslist door een onafhankelijke jury op basis van objectieve criteria.
- In de jury zetelen journalisten met een ruime ervaring in het vak.
- De Werkbeurzen zijn totaal onafhankelijk van commerciële belangen.
- ROYALTIES Het honorariumgedeelte van de toegekende werkbeurs zal tot 75 procent van het uitgekeerde bedrag worden terugbetaald uit eventueel te ontvangen royalties.
 - De aanvrager bezorgt de uitgever/producer een kopie van deze overeenkomst.
 - De eerste schijf wordt pas uitgekeerd na ontvangst van het akkoord met de uitgever.
 - De aanvrager verbindt er zich toe dat deze afspraak nageleefd wordt.
- De helft van het budget Werkbeurzen is prioritair voorzien voor onderzoeksjournalistiek.

Ledenwerving

Op 14 november 2000 startte het Fonds haar nieuwe ledenwervingscampagne. Immers de steun van haar leden is essentieel in de werking van het Fonds. En dit om meer dan één reden. De inschrijving van talrijke leden overtuigde de Vlaamse Regering dat kwaliteitsjournalistiek niet een elitaire zaak van enkelen is, maar dat het een brede groep van de bevolking interesseert. Het besluit van de Vlaamse Gemeenschap bepaalt ook dat de totale begroting van het Fonds slechts voor 65% uit overheidsmiddelen mag bestaan. De rest moet aangevuld worden met lidgelden en sponsoring.

Een goede ledenwerving is voor de toekomst van het Fonds essentieel: om de belangstelling in kwaliteitsjournalistiek levendig te houden en de financiering van de werkbeurzen te verzekeren.

LEDENVOORDEEL De leden worden nauw betrokken bij de werking van het Fonds: we nodigen de leden uit op alle activiteiten. Zij ontvangen twee keer per jaar de Nieuwsbrief van het Fonds en de e-brieven via e-mail. Gewone leden betalen 1.000 BEF (studenten betalen 500 BEF), steunende leden 2.500 BEF, ereleden 5.000 BEF. Voor bedrijven is dat respectievelijk 2.500 BEF (gewoon lid), 5.000 BEF (steunend lid) en 10.000 BEF (erelid).

In 2000 waren betaalden 390 journalisten, uitgevers, productiehuisen, ... lidgeld, goed voor een som van 536.850 BEF. (13.308,16 EURO).

E-brief

Het Fonds heeft in de loop van het jaar 10 e-brieven verstuurd met informatie omtrent de selectie van de werkbeurzen. (databank van 750 adressen van mensen in de mediasector)

Nieuwsbrief

Sinds de oprichting van het Fonds (sept. 1999) heeft het Fonds drie Nieuwsbrieven (2500 exemplaren) gepubliceerd met daarin informatie over de evenementen van het Fonds en een toelichting bij de toegekende werkbeurzen.

Advertentie

Dankzij de steun van Vlaamse kranten en tijdschriften (in advertentieruimte ter waarde van 3.111.500 BEF of 6.716,33 EURO in het jaar 2000) mag het Fonds Pascal Decroos nu reeds rekenen op een grote naam bekendheid, zowel bij journalisten en uitgevers als bij het brede publiek.

MEDIUM	ADVERTENTIERUIMTE
Financieel Economische Tijd	340.200 BEF
De Morgen	400.000 BEF
Het Laatste Nieuws	400.000 BEF
Knack	400.000 BEF
De Standaard	75.000 BEF
Vacature	400.000 BEF
Het Nieuwsblad	227.000 BEF
Imediair	80.000 BEF
Het Volk	108.000 BEF
De Journalist	60.000 BEF
Nieuw Wereld Tijdschrift	110.400 BEF
Weliswaar	37.500 BEF
Film & Televisie	45.000 BEF
Jobat	200.000 BEF
Eos	115.000 BEF
Motoren en Toerisme	113.400 BEF
TOTAAL	3.111.500 BEF

Website <http://www.fondspascaldecroos.com>

De website is met de steun van UUNet opgestart op 14 november 1999. Op 6 december 2000 hebben reeds 2312 bezoekers zich aangemeld. Intussen is de site uitgebreid met een degelijk overzicht van websites over journalistiek in de wereld, naast een verzameling van sites van Vlaamse hogescholen en universiteiten waar je een opleiding voor journalist kunt volgen. Het Fonds krijgt immers via haar site heel wat vragen in verband met journalistiek en opleidingen in Vlaanderen, beroepsjournalistiek, enz.. Het Fonds probeert daarop te antwoorden door heel wat van die informatie op haar website ter beschikking te stellen. Uiteraard kun je daarnaast alle informatie terugvinden over de Werkbeurzen en het Fonds. Wat heel handig is, je kunt er het reglement en het aanvraagformulier downloaden en je inschrijven voor de persconferentie.

In oktober 2000 werd ook een engelse versie aan toegevoegd.

Lezingen scholen

Het Fonds stelt alles in het werk om beginnende journalisten op weg te helpen. Zo doet het Fonds een serieuze inspanning om de drempel te verlagen om aanvragen in te dienen door lezingen te geven in hogescholen en universiteiten.

04/04/2000 Katholieke Universiteit Leuven, Dept. Communicatiewetenschappen

18/05/2000 Katholieke Universiteit Brussel

30/05/2000 UIA

10/11/2000 Katholieke Hogeschool Mechelen, Dept. Handelswet. en Bedrijfskunde – campus De Ham - Coloma

20/12/2000 Nationaal Radio- & Filmtechnisch Instituut

Evenement: nacht van de fabel

Op zaterdag 15 april 2000 organiseerde het Fonds Pascal Decroos de 'Nacht van de Fabel', haar eerste ledenactiviteit voor 2000. Plaats van dit gebeuren was de hippe hippodroom van Watermaal-Bosvoorde, in het Brusselse gekend als één van de beste locaties om te feesten.

Een driehonderdtal gasten waren op dit evenement aanwezig, onder hen tal van enthousiaste journalisten zowel uit de geschreven als de audiovisuele pers. Ook TV Brussel was op post om de nodige sfeerbeelden van de Nacht van de Fabel vast te leggen. Het opzet van de fuif bestond erin alle drukbezette mediamensen en sympathisanten van het Fonds de gelegenheid te bieden elkaar op één en dezelfde avond te ontmoeten.

Evenement: persconferentie 1999

Op 11 oktober 1999 werd het Fonds Pascal Decroos voor Bijzondere Journalistiek in aanwezigheid van tal van prominenten uit de mediawereld officieel aan de pers voorgesteld in Gemeenschapscentrum De Markten te Brussel.

Evenement: persconferentie 2000

Op maandag 11 december 2000 organiseert het Fonds Pascal Decroos haar jaarlijkse persconferentie. Deze persconferentie vindt van 11.00 uur tot 14.00 uur plaats in het Gemeenschapscentrum De Markten te Brussel.

PROGRAMMA:

- Inleiding door Vlaams minister van Media, Dirk Van Mechelen
- Voorstelling van het jaarverslag van het Fonds
- Toelichting bij het jaarverslag van de Jury
- Toelichting van een bijzonder journalistiek project door Marleen Teugels
- Debat over bijzondere journalistiek. Moderator: Prof. Dr. Hans Verstraeten, hoogleraar aan de vakgroep communicatiewetenschappen UG.

DEBAT: DE TOEKOMST VAN BIJZONDERE JOURNALISTIEK IN VLAANDEREN

Tijdens dit debat gaan een aantal leden van de Adviesraad van het Fonds in discussie over de rol en de toekomst van bijzondere journalistiek en onderzoeksjournalistiek in Vlaanderen. Hebben hun deelname toegezegd: Yves Desmet (politiek hoofdredacteur De Morgen), Leo De Bock (netmanager Canvas), Bart De Poot (hoofdredacteur info-magazines VTM), Pol Deltour (algemeen secretaris VVJ), Hubert van Humbeek (directeur-hoofdredacteur Knack) en Dirk Tieleman (TV1).

De deelnemers zullen hun visie kort toelichten en vervolgens is er ruimte voor vragen vanuit het publiek. Op de persconferentie zullen ook een aantal journalisten aanwezig zijn die het voorbije jaar een bijzonder project realiseerden met de steun van het Fonds.

Bestuursorganen en organigram

Bestuursorganen en organigram

Administratie

ZETEL VAN HET FONDS: Kolonel Bourgstraat 90, B-1030 Brussel (België)

PUBLICATIE: 1998-05-21 N. 009338

NUMMER VAN DE VERENIGING: 9338/98 (Identificatienummer)

DIRECTEUR: Koen Van Wichelen

ALGEMEEN SECRETARIS: Ides Debruyne

Jury

Evaluatie gebeurt door een onafhankelijke jury mediadeskundigen die niet aan een bepaalde redactie of medium gebonden zijn en die samengesteld wordt door het Fonds op basis van een lijst van namen voorgesteld door de leden van de Adviesraad. De Jury bestaat uit vier leden waarvan drie met een gedegen journalistieke ervaring en één met een andere relevante achtergrond. Twee van de vier juryleden roteren elke twee jaar; een jurylid kan maximum vier opeenvolgende jaren in de jury zetelen. Het feit dat de namen van de juryleden niet bekend gemaakt worden, garandeert hun maximale onafhankelijkheid.

Elk voorstel wordt door 4 juryleden afzonderlijk geëvalueerd aan de hand van de 9 vooropgezette criteria. Aan de hand van de score dat het voorstel behaalt en in functie van het beschikbare budget, stelt het jurylid ook voor welk bedrag aan welk voorstel toegekend moet worden.

De juryleden zenden hun beoordelingen naar het Fonds, ten laatste vijf werkdagen voor de driemaandelijke evaluatievergadering.

Het Fonds brengt de verschillende beoordelingen samen in één dossier, in functie van de evaluatievergadering. Op deze evaluatievergadering komen de juryleden, op basis van de individuele scorekaarten, tot een consensus over de toekenning van de werkbeurzen en de verdeling van het beschikbare budget. De algemeen secretaris van het Fonds fungeert als secretaris. In geval de stemmen van de 4 juryleden gelijk verdeeld zijn komt de voorzitter van de jury met een compromis voorstel dat door alle juryleden moet aanvaard worden.

Er zijn vier evaluaties per jaar, d.w.z. één per kwartaal. Een aanvrager zal dus ten laatste drie maanden na het indienen van de aanvraag bericht krijgen over het resultaat van de evaluatie van zijn/haar voorstel. Het budget dat beschikbaar is voor de Werkbeurzen over het hele jaar (5 milj. BEF of 123.946,76 EURO), wordt opgedeeld in vier enveloppen, één per kwartaal. Per kwartaal worden de enveloppen verdeeld over de geselecteerde aanvragen. Indien de enveloppe niet of niet geheel besteed wordt in één kwartaal, wordt dit overgeheveld naar het volgende kwartaal. Het gaat hier dus om 'rollend fonds'.

Algemene Vergadering

VOORZITTER:

Paul Decroos, Oostende

ONDERVOORZITTERS:

Ludo Poppe, Wilrijk

Ann Soen, Laken

SECRETARIS:

Joris Pollet, Schaarbeek

PENNINGMEESTER:

Kurt Vandenberghe, Zellik

LEDEN:

Bart Castelein, Nieuwkapelle

Ides Debruyne, Gent

Danaë Delbeke, Gent

Paul Decroos, Oostende

Anne-Mie Desterbecq, Oostende

Joris Pollet, Schaarbeek

Anne Fort, Schaarbeek

Ludo Poppe, Wilrijk

Annik Vogels, Wilrijk

Ann Soen, Laken

Stef Soetewey, Deurne

Kurt Vandenberghe, Zellik

Lieve Dekeyzer, Zellik

Koen Van Wichelen, Vilvoorde

Nadia De Leeuw, Vilvoorde

Dominiek Bil, Zwalm

Yves Podeveyn, Schaarbeek

Tom Decroos, Brussel

Ann-Sophie Decroos, Diepenbeek

Isabel Decroos, Oostende

Arthur Soen, Oostende

Nora Baken, Oostende

Jacques Van Hee, Meise

Anne De Maeyer, Meise

Raad van Beheer

VOORZITTER:

Paul Decroos, Oostende

ONDERVOORZITTERS:

Ludo Poppe, Wilrijk

Ann Soen, Laken

SECRETARIS:

Joris Pollet, Schaarbeek

PENNINGMEESTER:

Kurt Vandenberghe, Zellik

LEDEN:

Bart Castelein, Nieuwkapelle

Ides Debruyne, Gent

Danaë Delbeke, Gent

Paul Decroos, Oostende

Anne-Mie Desterbecq, Oostende

Joris Pollet, Schaarbeek

Anne Fort, Schaarbeek

Ludo Poppe, Wilrijk

Annik Vogels, Wilrijk

Ann Soen, Laken

Stef Soetewey, Deurne

Kurt Vandenberghe, Zellik

Lieve Dekeyzer, Zellik

Koen Van Wichelen, Vilvoorde

Nadia De Leeuw, Vilvoorde

Dominiek Bil, Zwalm

Yves Podeveyn, Schaarbeek

Tom Decroos, Brussel

Ann-Sophie Decroos, Diepenbeek

Isabel Decroos, Oostende

Arthur Soen, Oostende

Nora Baken, Oostende

Jacques Van Hee, Meise

Anne De Maeyer, Meise

Dagelijks Bestuur

VOORZITTER:

Paul Decroos

LEDEN:

Koen Van Wichelen

Joris Pollet

Kurt Vandenberghe

Ides Debruyne

Yves Podeveyn

Adviesraad

Het Fonds wordt bijgestaan door een Adviesraad die bestaat uit [I] beslissingsnemers uit de Vlaamse audiovisuele en schrijvende pers, [II] vertegenwoordigers van de beroepsfederatie en de uitgeverfederaties, [III] een vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap. De leden van deze Adviesraad verbinden zich er toe de nodige ruimte te voorzien in de media voor het geregeld bekendmaken van dit initiatief 'werkbeurzen' en er inhoudelijk advies over te geven. De Adviesraad moet er samen met het Fonds op toezien dat het initiatief Werkbeurzen er toe bijdraagt de kwaliteitsjournalistiek in Vlaanderen te bevorderen.

LEDEN:

Jos Bouveroux (*Hoofdredacteur VRT-radionieuwsdienst*)

Leo De Bock (*Netmanager Canvas / Ketnet, VRT*)

Francis Decoster (*Informatie-ambtenaar Vlaamse Gemeenschap*)

Pol Deltour (*Nationaal Secretariaat AVBB/VVJ*)

Bart De Poot (*Hoofdredacteur Info-Magazines VTM*)

Yves Desmet (*Hoofdredacteur De Morgen*)

Alex Fordyn (*BVDU*)

Alain Lambrechts (*Febelma*)

Guy Mortier (*Hoofdredacteur HUMO*)

Dirk Tieleman (*VRT*)

Marc van Cauteren (*Hoofdredacteur FET*)

Johan Van Cleemput (*UUPP*)

Peter Vandermeersch (*Hoofdredacteur De Standaard*)

Hubert van Humbeeck (*Directeur-hoofdredacteur Knack*)

Luc Van Loon (*Hoofdredacteur Gazet van Antwerpen*)

Financieel verslag

Financieel verslag

Inkomsten 1999

Subsidie Vlaamse Gemeenschap	7.500.000 BEF
Lidgelden + fundraising	400.000 BEF
Intrest	10.000 BEF
TOTAAL	7.910.000 BEF

Uitgaven 1999

Lonen (vanaf augustus 1999)	250.000 BEF
Werkingskosten - opstart	1.150.000 BEF
Uitgekeerde Werkbeurzen	365.000 BEF
TOTAAL	1.765.000 BEF

Inkomsten 2000

Subsidie Vlaamse Gemeenschap (nog te ontvangen)	7.500.000 BEF
Lidgelden + fundraising	750.000 BEF
Intrest	10.000 BEF
TOTAAL	7.910.000 BEF

Uitgaven 2000

Lonen	1.036.620 BEF
Werkingskosten	2.178.700 BEF
Uitgekeerde Werkbeurzen	4.317.000 BEF
TOTAAL	7.532.320 BEF

Bijlagen

Bijlagen

Reglement Werkbeurzen

Overzicht Werkbeurzen

Lijst leden 2000